

Freys syndrom

Bakgrund

Freys syndrom, uppkallad efter den polske neurologen Lucie Frey, eller gustatorisk svettning kan uppstå efter parotidektomi eller mer sällan vid körtelutrymning på halsen. Parasympatiska nervtrådar reinnerveras till svettkörtlar i huden vilket leder till svettningar i samband med matintag. En Review studie av behandling med botulinumtoxin för gustatorisk svettning visar att det finns för lite data för att kunna rekommendera behandling men beprövad erfarenhet ger ändå stöd för behandling. Det finns ett antal olika preparat i västvärlden. I Sverige finns ffa Onabotulinum toxin-A (ONA) Botox®, Abobotulinum toxin-A (ABO), Dysport®, and Incobotulinum toxin A (INCO) Xeomin®. Det finns viss debatt kring skillnaden i potens mellan dessa trots att alla tre använder International Units, IU. Enligt studie från 2016 är dock Botox och Xeomin ekvipotenta.

Botulinum toxin products and protein content/100 units

[5,6].

Nonproprietary Name	150-kD Protein Content (ng)	Total Protein (150 kD and NAP) Content (ng)	Dose Equivalent Units
Onabotulinumtoxin A	0.73	5.00	1
Incobotulinumtoxin A	0.44	0.44	1
Abobotulinumtoxin A	0.65	0.87	2-3

NAP = nontoxic accessory proteins.

Material

Botulinum A toxin (Xeomin) **50 units** som spädes med 2 ml NaCl
(2,5 units/0,1ml)

- 2ml NaCl
- Tvättset ink sprit
- Kirurgpenna
- Tunn gråvit nål, 27 G.
- 2-ml spruta
- Kamera
- EMLA plåster
- (Jodlösning (kaliumjodid))
- (Potatismjöl + pensel att pudra med)

Behandling

Drabbat område kan bedövas med EMLA plåster 20-30 min innan behandling. Därefter identifieras området genom att patienten äter någonting surt under observation, t ex. äpple eller citron. Vid osäkerhet kan potatismjöl pudras på huden före observation. Drabbat området markeras i ett rutnät med kirurgpenna och tänkta infiltrationspunkter markeras med ca 1 cm mellanrum. Xeomin 25 IU/ml installeras intradermalt, 0,1 ml per stick, ca 15 stick. Maximal total startdos 40 IU. Förväntad effekt inom 3–7 dagar upp till 6 månader. Kan vid behov upprepas efter 12 veckor.

Biverkningar/kontraindikationer

Försiktighet ska iakttas så att Xeomin inte injiceras i ett blodkärl. **Xeomin ska inte ges till gravida eller ammande kvinnor.**

Xeomin ska användas med försiktighet:

- Om det föreligger någon typ av blödningsrubbnig
- Hos patienter som behandlas med antikoagulantia eller andra substanser som kan ha en antikoagulerande effekt.

Det har dock liten betydelse vid behandling intradermalt.

Patienter eller vårdare bör uppmanas att omedelbart uppsöka läkarvård om svårigheter att svälja, tala eller andas uppstår. Dysfagi har även rapporterats efter injektion i andra ställen än i cervikala muskulaturen.

Symtom på överdosering

Förhöjda doser av botulinumneurotoxin typ A kan resultera i uttalad neuromuskulär paralyt utanför injektionsstället med flera olika symtom. Symtom kan inkludera allmän svaghet, ptos, diplopi, andningssvårigheter, talsvårigheter eller förlamning av andningsmuskulaturen eller sväljsvårigheter med aspirationspneumoni som följd.

Referenser

<https://www.fass.se/LIF/product?userType=0&nplId=20100722000037#dosage>

<https://www.uptodate.com/contents/parotidectomy?csi=618a3412-0184-45e2-9f92-babe95c858b1&source=contentShare>

Naumann M, Dressler D, Hallett M et al. Evidence-based review and assessment of botulinum neurotoxin for the treatment of secretory disorders. *Toxicon*, 2013;67:141-52.

Jansen S, Jerowski M, Ludwig L et al. Botulinum toxin therapy in Frey's syndrome: a retrospective study of 440 treatments in 100 patients. *Clin. Otolaryngol* 2017;42:295-300.

Scaglione F. Conversion Ratio between Botox®, Dysport®, and Xeomin® in Clinical Practice. *Toxins (Basel)*. 2016 Mar 4;8(3):65. doi: 10.3390/toxins8030065. PMID: 26959061; PMCID: PMC4810210.

https://www.uptodate.com/contents/overview-of-botulinum-toxin-for-cosmetic-indications?search=Botulinum%20toxin%20type%20A&source=search_result&selectedTitle=2~81&usage_type=default&display_rank=1

Jost, W.H., Blümel, J. & Grafe, S. Botulinum Neurotoxin Type A Free of Complexing Proteins (XEOMIN®) in Focal Dystonia. *Drugs* 67, 669–683 (2007). <https://doi.org/10.2165/00003495-200767050-00003>

Dressler D. Routine use of Xeomin in patients previously treated with Botox: long term results. *Eur J Neurol*. 2009 Dec;16 Suppl 2:2-5. doi: 10.1111/j.1468-1331.2009.02877.x. PMID: 20002739.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Kirurg- och öronklinik

Innehållsansvar: David Victorin, (davvi3), Specialistläkare

Granskad av: David Victorin, (davvi3), Specialistläkare, Malin Börjesson, (malbo2), Överläkare

Godkänd av: Eija Hägg, (eijha2), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9665-921656513-188

Version: 1.0

Giltig från: 2026-06-03

Giltig till: 2028-06-03